

TALE

Samrådstale om opholdskrav for ret til dagpenge - samrådsspørgsmål A-F

Indledning

Samrådet i dag handler om administrationen og implementeringen af det foreslåede opholdskrav for ret til dagpenge.

Derudover har jeg også noteret mig, at der er indkaldt til forespørgselsdebat om opholdskravet mere generelt, så det får vi rig lejlighed til at diskutere senere. I dag vil jeg kun besvare de spørgsmål, der er stillet.

Lovforslaget er 1. behandlet i Folketinget og blev fremsat den 3. oktober. Lovforslaget udmønter dele af Aftale om lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger af 6. februar 2018, som regeringen og Dansk Folkeparti har indgået.

Med aftalen letter regeringen og Dansk Folkeparti skatterne på især arbejde og pensionsindbetalinger med 5 mia. kr., så alle landets borgere får en større gevinst ved at arbejde.

Det betyder også, at ledige får en større gevinst ved at arbejde frem for at være på dagpenge. Det synes jeg i bund og grund er sund fornuft.

Det er samtidig også regeringens opfattelse, at optjeningsprincipper for sociale ydelser grundlæggende er fornuftigt. Under 1. behandlingen af lovforslaget kunne jeg med glæde også forstå, at spørgeren deler den opfattelse, hvilket jeg gerne vil indlede dagens samråd med at kvittere for.

Samtidig vil jeg bemærke, at Socialdemokratiets bebudede ændringsforslag, hvor man skal gå 12 år tilbage i tid, ikke ligefrem virker lettere at administrere, når skal gå 12 år tilbage i tid i stedet for 8 år. Men den diskussion får vi rig lejlighed til at tage senere.

Jeg er i forbindelse med dette samråd blevet bedt om at svare på 6 spørgsmål – spørgsmålene A-F.

I spørgsmålene er jeg blevet bedt om at redegøre for administrationen og implementeringen af opholdskravet for ret til dagpenge, herunder blandt andet administrationen i forhold til andre EU/EØS-lande, og om ledige risikerer at få udbetalt dagpenge for sent på grund af opholdskravet.

Jeg tillader mig her at komme med et samlet svar.

Administration af opholdskravet

Det er vigtigt for regeringen, at vi hjælper a-kasserne med at administrere lovgivningen. Derfor har Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering indkaldt Danske A-kasser til møde, hvor det kan drøftes, hvordan opholdskravet kan implementeres og administreres i a-kasserne.

Regeringen har fremlagt et balanceret forslag, der i høj grad baserer sig på en digital administration, samtidig med, at forslaget sikrer, at a-kasserne har den bedste dokumentation for, at opholdskravet er opfyldt på baggrund af ophold i andre EU/EØS-lande eller i Schweiz, når der ikke foreligger registeroplysninger i CPR.

Som udgangspunkt skal opholdskravet således dokumenteres via bopælsoplysninger i CPR. Da oplysninger om bopæl i et andet EU/EØS-land eller Schweiz ikke foreligger i CPR, må disse perioder dokumenteres på anden vis.

Danmark og de andre medlemslande i EU/EØS og Schweiz skal yde gensidig administrativ bistand til gennemførelse af egen lovgivning. Det følger af artikel 76 i forordning nr. 883/2004 af 29. april 2004.

Det betyder blandt andet, at medlemsstaterne på opfordring skal underrette hinanden om konkrete personers bopælsperioder i landet.

Dette foregår ved brug af særlige blanketter og efter samme principper, som når a-kasserne i dag indhenter oplysninger om forsikrings- og beskæftigelsesperioder fra andre EU/EØS-lande eller Schweiz.

A-kasserne kan som udgangspunkt sende anmodningen om bopælsoplysninger til de myndigheder, de allerede i dag samarbejder med.

Der vil kunne opstå situationer, hvor den udenlandske myndigheds svar ikke foreligger, når der skal udbetales dagpenge, ligesom det kendes fra forsikrings- og beskæftigelsesperioder.

Men der findes allerede i dag regler om, at der kan udbetales dagpenge, selv om den fornødne dokumentation om forsikrings- og beskæftigelsesperioder fra et andet medlemsland ikke foreligger.

Der vil således kunne udbetales dagpenge i op til 6 måneder, hvis betingelserne er dokumenteret på anden vis. Og hvis a-kassen endnu ikke har modtaget bekræftelsen fra den udenlandske myndighed efter de 6 måneder, afgør Styrelsen for Arbejds-

marked og Rekruttering (STAR), om der fortsat kan udbetales dagpenge.

Og så skal man huske på, at det jo heldigvis er de færreste, som er ledige i op til 6 måneder.

Derudover viser praksis i dag, at der i langt de fleste sager foreligger dokumentationen fra det andet EU/EØS-land inden for de 6 måneder.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har oplyst, at der i perioden 2016-2018 har været fire sager, hvor en a-kasse har anmodet STAR forlængelse af dagpenge ud over 6 måneder, fordi der ikke forelå dokumentation fra udenlandske myndigheder.

Tilsvarende regler vil komme til at gælde, når der ikke foreligger en bekræftelse om bopæl fra det andet medlemsland, hvis medlemmet kan dokumentere opholdet i det andet EU/EØS-land eller Schweiz på anden vis.

Jeg mener, at denne fremgangsmåde sikrer, at a-kasserne har den bedste dokumentation for, at opholdskravet er opfyldt i de tilfælde, hvor det helt eller delvist sker på baggrund af ophold i andre EU/EØS-lande eller i Schweiz.

Desuden vil a-kasserne med udrulningen af EESSI, som alle jo nok er bekendt med, men i det tilfælde man ikke er det, så står det for Electronic Exchange of Social Security Information, kunne få hjælp til at udveksle oplysninger elektronisk, og dermed hurtigere og mere sikkert, med andre EU/EØS-lande. EESSI forventes at være implementeret i alle EU/EØS-lande medio 2019. Det vil også være muligt at sende forespørgsler om bopælsperioder i et andet EU/EØS-land.

Administrativ byrde for kasserne

Det er rigtigt, at a-kasserne vil få en administrativ opgave i forbindelse med opholdskravet, som svarer til opgaver som f.eks. Udbetaling Danmark har, når de opgør optjeningsperioder på folkepensionsområdet eller bopælsperioder på børne- og ungedelsesområdet.

Til brug for a-kassernes administration af opgaven, udstiller staten oplysninger fra CPR om, hvor mange år inden for de seneste 8 år, et medlem har haft registreret bopæl i Danmark via Det Fælles Datagrundlag også kaldet DFDG. Det sker allerede i dag i andre sammenhænge, og a-kasserne har dermed erfaring med at indhente oplysninger via DFDG.

Derudover har Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering indkaldt Danske A-kasser til møde,

hvor de kan drøfte, hvordan opholdskravet implementeres mest hensigtsmæssigt.

Staten har ikke foretaget et konkret skøn over, hvad administrationen af opholdskravet vil koste a-kasserne, da a-kassernes administration finansieres via medlemmernes indbetaling af administrationsbidrag.

Jeg vil dog umiddelbart mene, at det må være en overkommelig opgave for a-kasserne at vurdere opholdskravet, da langt de fleste medlemmer opfylder opholdskravet på baggrund af bopælsoplysningerne fra CPR, som staten stiller til rådighed via DFDG.

For bopælsperioder i andre EU/EØS-lande og Schweiz vil a-kasserne kunne indhente oplysningerne fra de andre lande efter de principper, de allerede kender i dag, og på sigt med hjælp fra EESSI.

Der vil kunne forekomme situationer, hvor udlændinge har opholdt sig i Danmark i en periode forud for datoen for registreringen i CPR, der skal dokumenteres på anden vis.

Det samme gælder i forhold til de ophold i udlandet, der kan sidestilles med ophold i Danmark, f.eks. udsendte for en dansk offentlig myndighed

eller udsendte for en dansk virksomhed. Oplysninger om disse forhold findes heller ikke i CPR og skal derfor dokumenteres af medlemmet på anden vis.

Selvom det bliver lidt mere besværligt for a-kasserne fremadrettet, så synes vi i regeringen, at det er den måde, vi bedst sikrer, at dem, der nyder godt af vores ydelser, som fx dagpenge, har en stærk tilknytning til Danmark.

Implementering af opholdskravet

Jeg er enig i, at a-kasserne ikke har ret lang tid til at implementere opholdskravet.

Vi indgik dog aftalen i februar i år, og lovforslaget blev sendt i høring primo juli. Så selv om lovforslaget først bliver vedtaget umiddelbart inden jul, har det været kendt stof i relativt lang tid.

Jeg anerkender det store arbejde, som a-kasserne har udført i forbindelse med implementeringen af dagpengereformen i 2017 og nu senest de nye regler for selvstændige i dagpengesystemet pr. 1. oktober 2018.

Når det er sagt, mener jeg ikke, at det i sig selv er til hinder for, at regeringen fremsætter nye regler på dagpengeområdet, der træder i kraft den 1. januar 2019. Jeg kan, som tidligere nævnt, forstå, at

spørgeren endda foreslår, at man skal dokumentere ophold hele 12 år tilbage i tiden.

Lovforslaget forventes at træde i kraft den 1. januar 2019. Jeg er dog ikke enig i, at opholdskravet for ret til dagpenge bør føre til forsinkede udbetalinger.

I forbindelse med, at et medlem søger om dagpenge - og dermed skal indplaceres i en dagpengeperiode - er der flere forhold, som a-kassen skal undersøge. Opholdskravet er kun én af flere betingelser, der skal være opfyldt.

Og som nævnt vil a-kasserne i langt de fleste tilfælde få oplysninger fra CPR og DFDG om, at medlemmet opfylder opholdskravet, uden at de skal undersøge det nærmere. Desuden sker udbetalingen af dagpengene sidst på måneden, hvorfor a-kassen – afhængig af, hvornår medlemmet søger om dagpenge fra – have op til en måned til at sagsbehandle medlemmets sag.

Afslutning

Lad mig her til sidst samle op. I de fleste tilfælde vil der kunne ske en digital administration af opholdskravet på baggrund af oplysningerne i CPR – som staten stiller til rådighed for a-kasserne via DFDG.

I de tilfælde, hvor en person skal medregne bopælsperioder i et andet EU/EØS-land eller Schweiz, vil administrationen foregå ved brug af særlige blanketter og efter samme principper, som når a-kasserne i dag indhenter oplysninger om forsikrings- og beskæftigelsesperioder fra andre EU/EØS-lande og Schweiz. Desuden vil der være mulighed for at udbetale dagpenge i op til 6 måneder, hvis personen selv dokumenterer opholdet.

Fra medio 2019 forventes EESSI desuden at være implementeret i alle EU/EØS-lande, og a-kasserne kan sende forespørgsler om bopælsperioder i et andet EU/EØS-land elektronisk på den måde.

I nogle tilfælde vil et medlem selv undtagelsesvist skulle dokumentere, at en af undtagelserne er opfyldt, eller at pågældende har opholdt sig i Danmark i en periode forud for datoen for registreringen i CPR.

Jeg er tilfreds med disse regler og mener, at det giver a-kasserne mulighed for at udbetale dagpengene til tiden, såfremt dokumentationen er på plads.

Regeringen har fremlagt et balanceret forslag, der i høj grad baserer sig på en digital administration, samtidig med at forslaget sikrer, at a-kasserne har den bedste dokumentation for, at opholdskravet er opfyldt på baggrund af ophold i andre EU/EØS-

lande eller i Schweiz, når der ikke foreligger registeroplysninger i CPR.

Så selvom det bliver, og det vil jeg ikke skjule, lidt mere besværligt for a-kasserne fremadrettet, så synes vi i regeringen, at det er den måde, vi bedst sikrer, at dem, der nyder godt af dagpengesystemet, har en stærk tilknytning til Danmark.

Tak for ordet.